

Dette værk er downloadet fra Danskernes Historie Online

Danskernes Historie Online er Danmarks største digitaliseringsprojekt af litteratur inden for emner som personalhistorie, lokalhistorie og slægtsforskning. Biblioteket hører under den almennyttige forening Danske Slægtsforskere. Vi bevarer vores fælles kulturarv, digitaliserer den og stiller den til rådighed for alle interesserede.

Støt Danskernes Historie Online - Bliv sponsor

Som sponsor i biblioteket opnår du en række fordele. Læs mere om fordele og sponsorat her: <https://slaegtsbibliotek.dk/sponsorat>

Ophavsret

Biblioteket indeholder værker både med og uden ophavsret. For værker, som er omfattet af ophavsret, må PDF-filen kun benyttes til personligt brug.

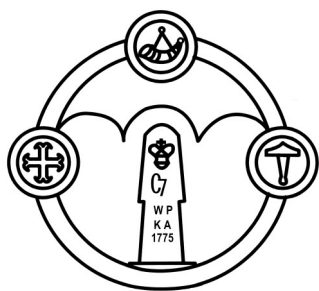
Links

Slægtsforskeres Bibliotek: <https://slaegtsbibliotek.dk>

Danske Slægtsforskere: <https://slaegt.dk>

Johannes Jensen "Kirkebjerggård" var født i 1905

Thoroslunde-Ishøj
Lokalhistoriske Forening

FORMANDEN HAR ORDET

Velkommen, velkommen og velkommen.

Foreningen har over de sidste par måneder fået rigtig mange nye medlemmer. Sommerjazzen er selvfølgelig en af grundene, men også det meget store arbejde, som vores nye børne- og forældreudvalg laver. Derfor skal alle, som er meldt ind på grund af jazz'en, have et varmt velkommen. Og alle de, der ser en interesse i foreningen på grund af alle de nye arrangementer, som børneudvalget laver – de skal også være meget velkomne. Den gruppe der, trods alt, skal have det allerstørste velkomstkram, er alle I nye aktive medlemmer, der er kommet i forbindelse med børnearrangementerne. Uden jer havde det været helt umuligt, at løbe alle disse nye tiltag i gang. – Der er byttedage i samarbejde med Glashuset, fastelavn i samarbejde med Ishøj Teater, stor plantedag med hjælp fra egnens gamle gartnere, senest en aktivitetsdag i samarbejde med Kroppedal Museum – og så alle de andre hyggesøndage, som I har stablet på benene. Det nyeste eller rettere det yngste skud på stammen – en barselscafe, hvor de nye mødre kan komme og hygge sig, samtidig med at der fortælles historier og skabes kontakt til dem, der blev mødre – den gang for længe siden. Nu kan man jo godt spørge sig selv: Hvad skal alt det her gøre godt for? Børneaktiviteter og barselscafe, har det overhoved noget med historie at gøre. – Ja, det har det! – Thorslunde-Ishøj Lokalhistoriske Forening har til formål, at indsamle og formidle Thorslunde-Ishøj's historie, ikke bare det der var engang, men i høj grad også den mangefacetterede udvikling som Ishøj har gennemgået i moderne tid – kort sagt alt det, der har gjort landet mellem de to å'er til det, det er i dag.

I hele kommunens udvikling har historiefortællingen og kulturoverdragelsen mellem gamle og nye "ishøj'ere" og mellem gamle og unge spillet en central rolle i den identitetsforståelse, vi har som borger i denne kommune. Ishøj har lige siden jernalderen, sikkert også før, været et attraktivt sted at flytte til. Der har altid været en indvandring, både indenlands og udenlands indvandring – se bare på fyrsten fra Torslunde, han var helt sikkert ingen hjemmefødning, der aldrig forlod sin egen egn. Der er rigtig mange gode historie gemt i vores identitet som skal fortælles, og hvor er det bedre at starte end ved børnene?

Jeg syntes, det er rigtig sjovt, at være medlem af en så aktiv forening, men det forpligter også, det ved jeg. Derfor er der altid brug for nye aktive – og nye idéer, der kan være med til at fortælle og overlevere vores historie til alle, der gennem at bosætte sig her, er blevet en del af Isse-slægten mellem de to å'er. – *Fortsat god sommer*

HISTORISK AKTUEL

KIRKEBJERGÅRD

Hovedbygningen med de tre længer er solgt. Det er besluttet, at de skal nedrives og arealet skal anvendes til boligformål.

En gammel fæstegård, der oprindeligt var ejet af Vartov gods, men fra ca. 1726 tilhørte Benzonsdals Gods. Gården var i en periode delt op i 2 halvgårde, hvoraf den ene halvgård var selvejergård og den anden halvgård var fæstegård. Gården blev samlet til én gård, efter at den selvejede gård blev solgt til Benzonsdals Gods.

De gamle bygninger lå helt op til Ishøj Bygade, men efter en brand i tyverne blev de nye bygninger opført et stykke bagved de gamle i retning væk fra Ishøj Bygade. Bygningerne blev i ni år brugt som administrationsbygning af Torslunde-Ishøj Kommune, men senere blev de tre længer brugt til filialbibliotek, mødelokaler, gymnasium og lokal TV.

Den ældste historie foreningen råder over nævnes en fæster Ole Jensen, der fæstede den fra 1739-1743. Han blev sat fra gården i 1743 og gården blev opdelt i 2 halvgårde med en fæster på hver gård.

Omkring 1805 blev de 2 halvgårde atter samlet til én gård og blev til en selvejergård. De senere ejere nævnes her:

Jens Jørgensen	ejer fra ca. 1805-1825.
Christen Jensen	ejer fra 1825-1837.
Rasmus Hansen	ejer fra 1837-1868
Ane Hansdatter	ejer fra 1868-1885
Ole Jacobsen	ejer fra 1885-1887.
Lars Knudsen	ejer fra 1887-1910

HISTORISK AKTUEL

Jens Mikkelsen	ejer fra 1910-1919
Johan Andersen	ejer fra 1919-1927
Peter Petersen	ejer fra 1927- ca. 1929
Jens Johannes Jensen	ejer fra ca. 1929-1940
Emma Elisabeth Friis Jensen	ejer fra 1940-1941
Johannes Petersen	ejer fra 1941- 1959
Johannes Petersen	ejer fra 1959 –1988
Thorslunde-Ishøj kommune	ejer fra 1988.

I Peter Petersens ejertid brændte gården. Han sælger ejendommen efter branden i slutningen af tyverne. Køberen var Jens Johannes Jensen. Han var født 31. juni 1881 i Ishøj, som søn af købmand og friskolelærer Ole Jensen og hustru Ane Sofie Poulsdatter. Han var en velbeslået købmand i Ishøj og det har vel været en investering, da han købte gården.

Købesummen var på 55.000 kr.

De havde 10 børn:

1. Aage Friis Jensen
2. Olav Friis Jensen
3. Poul Friis Jensen
4. Hans Friis Jensen
5. Helge Friis Jensen
6. Otto Friis Jensen
7. Elisabeth Friis Jensen
8. Ragnhild Friis Jensen
9. Margrethe Friis Jensen
10. Inge Friis Jensen

Johannes byggede de bygninger, der i dag skal nedrives, men han satte næsten hele sin formue til på "Kirkebjerggård". Johannes døde den 12. november 1940. Enken Emma Elisabeth Friis Jensen sælger ejendommen den 24/7-1941 for 118.400 kr til Johannes Petersen, der var fra Glostrup og var født i 1889 og gift med Petrea, der var født i 1892. Han døde i 1959 og konen døde i 1981.

Ejendommen blev overdraget til hans søn, der havde samme navn – Johannes Petersen. Han sælger ejendommen til Thorslunde-Ishøj Kommune den 19. december 1988. Siden har Ishøj Kommune været ejer.

DET SKER I AUGUST

3. august kl. 13. Jazz på Bredekærgård Six Foot Stompers

Orkestret repræsenterer en musikstil, der har sine rødder i den traditionelle New Orleans- og Dixielandjazz tilsat de krydderier inspiration fra andre stilarter giver. Repertoiret er bredt og indeholder, ud over kendte jazz- og swingnumre, evergreens samt andre melodier, der knytter sig til særlige lejligheder. Alt i alt et orkester der spiller glad swinging traditionel jazz.

**HUSK
MEDLEMSKORT**

Bandets medlemmer: Mogens Eghjort, trompet – Jens Brandt, klarinet – Søren Munk, trombone og vocal. Torben Junker Larsen, banjo – Keld Reenberg, bas – Jørgen Kureer, trommer

Six Foot Stompers er et dansk jazzorkester, hvis historie går tilbage til 1991, hvor seks musikere med samme interesse for jazzmusik blev enige om at ”stampe” et traditionelt jazzband i gang.

I løbet af de år, der er gået siden starten, er det lykkedes med swingende publikumsvenlig jazzmusik at gøre orkestret kendt både i og uden for Danmark.

På orkestrets hjemmeside står der, at der er gratis adgang. Det passer ikke, da der fra i år opkræves 25 kr. i entre for dem, der ikke er medlem af lokalhistorisk forening.

Ib Woide mann

DET SKER I AUGUST

Søndag den 10. august 2014 Foreningens årlige skovtur

Skovturen i 2014 vil i år gå over broer og dæmninger langs noget af landets største sammenhængende strandenge. Der vil blive fortalt om mund- og klovsyge, svenskekrige, sukker, og sikkert også om ost. Datteren af arvestorhertug, og senere storhertug af Mecklenborg-Schwerin Paul Nicolaus Ernst Heinrich Friederich Franz 3. og storfyrstinde af Rusland Anastasia Mikhailovna, vil vi også berette om, samt meget mere.

Vi kommer forbi en færgehavn og det tidligere dansk vejmuseum, der dog nu er nedlagt. Der bliver også mulighed for en lille spadseretur i skønne landlige omgivelser, og måske et besøg i en kirke. I skrivende stund er der ikke nogen kirkelig handling, når vi kommer der.

Vi skal gæste resturatør Henrik Hjortekær, der sikkert har været i den nærliggene fiskerihavn om morgenen for at hente frisk fisk. Hvis i ikke har været i en bunker før, så kommer muligheden på skovturen. Det bli'r en go' tur.

Skovturen er desværre overtegnet – læs mere på foreningens hjemmeside.

Mvh skovtursudvalget

Opsamlingssteder:

Bus 1

8.10 Solhøjvej
8.15 Torslundevej ved kirken
8.20 Ishøj Bygade ved kirken
8.45 Tranegilde Strandvej
ved Lærke alle

Bus 2

8.30 Stationsforpladsen ved Netto

Bus 3

8.15 Bredekærgård
8.45 Kærbo
Stoppestedet på Ishøj Boulevard overfor Vejleå Kirke

Efter endt opsamling mødes alle busser på P-pladsen Vejleåvej/Ishøj Stationsvej – Ved DriveInnGrill

DET SKER I AUGUST

31. august kl. 13 Jazz på Bredekærgård Blå Mandag

Når Blå Mandag gæster Bredekærgård, plejer der altid at ske en masse. Om det er utraditionel udklædningsnumre eller oplysningen om at Blå Mandag er kommet på nettet. Førrige år kravlede orkesterlederen op i træet på gårdspladsen, mens orkestret spillede Åh – abe.

Vi ved aldrig, hvad der sker, når de gæster os, men vi håber på at sommersolen skinner på denne dag.

Orkestret består som sædvanlig af:

Trompet og kunstner: Erik Lund Hansen

Trombone og jyd: Henning Friis

Klarinet og direktør: Jørgen Christensen

Banjo og becifringsmester: Ernst Scheufens

Bas og konferencier: Kåre Sigvertsen

Trommer og pulsholder: Hugo Scheel

Sangerinde af verdensklasse: Lisa Bentzen

Ib Woideemann

**HUSK
MEDLEMSKORT**

DET SKER I SEPTEMBER

7. september søndagshygge på Bredekærgård

I efteråret byder ”Aktiviteter for Børn” under Lokalhistorisk Forening familier, børn og alle andre velkommen på Bredekærgård til søndagshygge med forskellige lokalhistoriske temaer.

Søndag d. 7. sept. kl. 10.00-15.00 kan du opleve Troldeier i Tranegilde: Det rumler og knager under gulvene i den lille landsby ved Ishøj. De gamle historier hviskes i smug ved skumringstide. Det er ganske vist... der er troldtøj på færde – igen!

Kom og find ud af hvad troldene har for. Vi skal på troldejagt, males som trolde, høre troldehistorier, spise troldesuppe, slås som trolde og hvem ved, måske møder du en rigtig trold!!!

Første søndag i oktober holder vi høstfest i laden og i november hygger vi med leg & spil fra gamle dage. Alle arrangementer er gratis, og du kan købe hjemmebag og andre gode sager til billige penge i vores cafe.

Vi ses på Bredekærgård:

Lokalhistoriske skattejagter på Bredekærgård

Aktiviteter for Børn under Lokalhistorisk Forening er med til at udvikle en række aktiviteter for børn og børnefamilier på Bredekærgård, som kan opleves på egen hånd.

Startskuddet er en historisk skattejagt med QR koder, hvor bonden Kresten viser dig rundt på gården og fortæller om hverdagslivet på Bredekærgård i 1700 tallet. Mens du følger Kresten rundt på gården, får du og din familie en underholdende historie samtidig med, at du bliver klogere på lokalhistorien og får indsigt i, hvordan bondelivet var i 1700 tallet.

Gennem historien finder du blandt andet ud af hvem Kresten er, hvilke dyr han havde, hvad de dyrkede på deres marker og meget mere. Fortællingen tager afsæt i den viden, som vi har om Bredekærgård fra 1700 tallet og er samtidig god underholdning for både børn og voksne.

Historiejagten begynder i indgangsporten til Bredekærgård.

Trine

DER VAR ENGANG

Barndomserindringer fra Ishøj

Fortalt af Niels Andersen i året 1971. Ishøjborger fra 1894

Ja, jeg tror næsten, jeg kunne skrive en hel roman om børns vilkår, den gang vi var 5 søskende. Folk nu om dage vil slet ikke tro, at det har været så elendigt. Ja vi fik, hvad vi kunne spise, så vi kunne leve; men det var heller ikke mere, jeg kan huske, når mor fik et stykke flæsk, sådan et stykke soflæsk, det var så fedt, at det ikke var til at spise, men så skrabe hun det sådan med kniven og smurte det på rugbrød og så lidt salt på.

Ja, vi boede jo i nærheden af Ishøj Mejeri. Der gik vi gerne hen og hentede mælk. Det var "fut-mælk", altså skummetmælk. Vi fik en 5 øre med. Vi havde sådan en 4 potters spand, som vi gerne fik fyldt. Men var der så en dag, at mor syntes, at hun skulle bruge lidt mere mælk, hvis hun skulle koge risengrød eller sådan noget, så fik vi en 10 potters spand med. Den fik vi også fyldt for 5 Øre – så var det nemt med middagsmad den dag. Når vi kom hjem med den varme mælk, havde vi gerne nogle tørre rugbrødsstumper, de kom i mælken, så kunne vi sidde der og fiske i futmælken.

Ja, vi levede og voksede og blev store og stærke. Far og mor gik på arbejde, far hos bønderne. Daglønnen var i året 1900 om vinteren 1 kr. og om sommeren 1½ kr. på egen kost. Mor malkede på en gård ved siden af Merlegården – morgen, middag og aften. Når hun var færdig der om morgenen, så skulle hun hjem og have os børn i skole. Vi fik et par klemmer med i skole, med ost på hvis vi havde noget ellers bare lidt fedt på.

Der var 2 klasser i skolen. I den lille klasse gik vi 4 dage om sommeren og 2 dage om vinteren, i den store klasse var det 2 dage om sommeren og 4 dage om vinteren. Så kunne de store børn være med i arbejdet hjemme, når der var behov for det, ellers blev man bare fra skole, det kostede vist nok 6 øre første gang, så det var billig arbejds-

kraft. Det var jo nærmest dem, der havde jord, der havde gavn af det; men vi børn fra, nå ja, fra arbejderhjemmene, vi kunne nu også gøre os nyttige. Jeg kan huske, at jeg og en af mine brødre gik rundt på gårdene i Ishøj, der hen efter høst, da var det gerne galt med kállarverne i haverne. Kålen kunne være helt fuld af de store grønne larver. På den tid var der intet, der hed kemiske bekæmpelsesmidler, så vi drenge fik en spand og gik rundt og rystede og pillede disse larver ned i spanden. Vi tjente måske en 2 øre, var det særlig flot en 5 øre, og måske oven i købet en rugbrødssukkermad med smør under, selv kongen kunne vist ikke have det bedre. Nej fordringerne var ikke store.

Ja, vi børn skulle jo ud og tjene bønder, som det den gang hed, næsten så snart vi kunne knappe vore egne bukser, og jeg måtte også afsted, da jeg var 10 år gammel. Det var mor der gennem nogle bekendte skaffede mig plads. Det var ude på Ishøj mark ved Jægerkroen, hos en der hed Peder Bentsen. De skulle have en, der var stor og stærk og en der kunne bestille noget, og det skulle være sådan en god plads, og det var det også, når jeg nu tænker tilbage.

Nå, jeg skulle tiltræde den 2. maj, og jeg skulle gå i skole i Tranegilde, for der var nærmere dertil fra Peder Bentsen end til Ishøj.

Og jeg længtes hjem. Jeg havde hjemve i den grad, at der ikke er nogen, der kan sætte sig ind i det; men der var jo ikke noget at gøre. Jeg kan huske den første gang, jeg skulle derud: Jeg skulle møde d. 2. maj om morgenen, så far fulgte mig lidt på vej der ud af, et godt stykke endda. Nu bag efter kan jeg godt huske, at det gjorde ham ondt at slippe drengen derud. Han tog sin pung op af lommen og gav mig en 10 øre, og stolt var jeg. Nå men jeg snadrede ud ad Peder Bentsen til. Det første der skete, da jeg kom derud, var at deres hund nær havde ædt mig. Den stod bundet i en port, og da jeg gik forbi, bed den mig i det ene ben – mit mod gik ned i kælderen. Nå, men jeg tænkte, den sommer bliver aldrig forbi, men det gik jo alligevel.

Så var det, medens jeg var der hos Peder Bentsen, jeg gik jo i skole i Tranegilde, men jeg hørte i grunden til i Ishøj skole. De skulle på udflugt til Frederiksborg slot, der fik jeg lov til at komme med, det var jo en mægtig tur. Jeg kom da hjem om aftenen dagen før, mor havde vasket tøj til

Fattige børn

Frederiksborg Slot

mig, vi havde ikke så meget af den slags, men vi skulle så afsted, bønderne kørte for os i hestevogne til Taastrup, derfra skulle vi så med toget til Hillerød.

Jeg kan huske, at far var ovre på en gård at arbejde hos en mand, der hed Anders Madsen. Gården lå ved siden af hjemmet, så han kom så hjem, da vi skulde af sted. Så siger han, i skulle vel have en skilling. Ja, sagde jeg; men mor havde ingen penge og far, ja han havde heller ingen. Vi var nabo til en, der hed Lars Jørgensen, hans søn Hans gik ude i haven, så var far henne hos ham og spurgte, kan du ikke låne mig 50 Øre. Det kunne han godt og vi fik 25 Øre hver mig og Agnes min søster. Ih bevares, man skulle tro, man kunne købe hele verden. Vi havde en dejlig tur. Så langt havde man aldrig været hjemmefra.

Lars Jørgensen, vor nabo, som far lånte de 50 øre af, var købmand, der var den gang 3 købmænd i Ishøj. Men det lån på 50 øre siger lidt om mine forældres tilværelse, bestemt ingen dans på roser. Til sidst blev det november og jeg skulle have 20 kr. for sommeren, det var i 1904, jeg fyldte 11 år der ude den 3. august, men jeg kom så hjem til november, og jeg var glad for at komme hjem til dette "sorte hul", som jeg kan huske, far sagde om hjemmet. Ja, der var seng, et bord, nogle stole og sådan, altså kun det allermeste nødvendige.

Vi passede for så vidt os selv og det gik jo meget godt. Jeg var hjemme om vinteren. Så hen ad foråret kom der en mand fra Hundige, han skulle skaffe en dreng. Det var en, der hed Søren og han var bestyrer for en enke på Toftegård i Hundige. Jeg fik selvfølgelig pladsen. Jeg havde det ellers godt, da jeg kom derned, men jeg glædede mig til, at det skulle blive november. Selvom også man havde det godt, det var trods alt bedre hjemme hos far og mor. Men så hen ad november, da jeg en søndag eftermiddag havde fået lov til at løbe en tur hjem ca. 4 km, så siger Karen Niels Ols, som vi kaldte hende, for hun var enke, at jeg skulle sige derhjemme, at de gerne ville beholde mig om vinteren, og jeg tænkte, nu skulle da pokker stå i det, ja det var et meget stærkere udtryk, jeg havde i tankerne.

Jeg kom så hjem, og jeg sagde, det jeg skulle, at de gerne ville beholde mig om vinteren. Nå, sagde far, ja, hvad synes du selv. Jo, jeg synes, jeg skulle blive der, svarede jeg, selvom jeg mente noget helt andet. Jeg kunne jo godt se med mine 11 år på bagen, at der var nok så småt derhjemme, man fik sine livserfaringer i en tidlig alder dengang. Jeg var så i den plads her i halvtredie år, skånet blev man ikke, og faldt der bare en lille smule ros af til en, som en lille erkendtlighed for et nok så lille stykke arbejde, ih, hvor var man taknemmelig, man tørstede efter lidt menneskelighed.

Der i Hundige skulle vi om sommeren op kl. 4 om morgenen og ud til stranden og malke. Der gik alle køerne hele sommeren, vi kørte i hestevogn derud. Vi kom så hjem ved 6 tiden eller der omkring, så var det med at blive vasket og få lidt at spise, få et par andre bukser på og så i skole, det var den gamle Hundige skole henne midt i byen, den ligger for øvrigt der endnu. Når man så havde siddet der noget tid, faldt man gerne i søvn. Det kunne jo ske, når man var ude ved stranden, at jeg kom gennemblødt hjem, men det værste var næsten de varme sommerdage henne i skolen. Efter at have løbet rundt ude ved stranden med at flytte alle kreaturerne efter malkningen, og så komme til at sidde stille i skolen, jeg kan huske

Skolepult

at læreren sagde, det var lærer Jonsen, lad ham sove, han har været tidligt oppe, han formanede også de andre børn til at behandle mig ordentlig, han kunne godt se, at der var sådan en slags klasseforskel mellem os.

Men uh, hvor var jeg søvning om morgenen, det var frygteligt. Nej, det var andre tider den gang. Om det var en god skolegang, jo efter den tids forhold tror jeg, den var ganske god der i Hundige, vi fik lært, at læse, skrive og regne, således at jeg selv synes, at jeg har klaret mig godt senere i livet. Et andet hovedfag var religion, man fik lært en masse salmevers og skriftsteder udenad, ja, ja, man fik lært at huske.

Jeg var hos Karen Niels Ols til jeg var 14 år, gik der fra til præst i Greve 2 gange om ugen, en travetur på vel 6-7 km frem og det samme tilbage.

Kildebrønde Kirke

Jeg kan huske, jeg kom hjem til mine forældre en lørdag aften i efteråret, det må jo have været i 1908, jeg skulle konfirmeres i Kildebrønde kirke om søndagen. Der var en klokker i Ishøj, han hed Hans Pæsen (Pedersen). Han kørte for os til Kildebrønde kirke, og så kørte han ellers hjem, han må jo have haft lidt, jord, siden han havde hest og vogn.

Da så konfirmationen var overstået, der var lidt overhøring i religion o.s.v., så gik jeg og mine forældre ellers på vore fødder til Hundiges, hvor Karen bød på frikadeller og sød suppe med rosiner og svesker, sikke en festmiddag. Jeg nød for en gangs skyld at føle mig som dagens midtpunkt. Ellers blev der ikke gjort meget ud af den begivenhed, der var ikke noget med at købe konfirmationstøj, jeg havde rent og pænt tøj på.

Og gaver var der heller ikke meget af, måske en krone fra far og mor og ligeså fra min madmoder og bestyreren; men sådan en formue som 2-3 kroner, det var nærmest ufatteligt, hvad der kunne købes for dem .

Jeg talte før om ros og erkendtlighed, så var det en af de sidste søndage, jeg var der i pladsen efter konfirmationen, jeg skulle en tur hjem, der kommer så en voksen datter af Karen, hun var pige på gården, hun siger til mig, du må gerne låne min cykel. I skulle have set mig derhjemme, sikke opmærksomhed jeg var ude for, og jeg selv følte det, ligesom at jeg var kommet et par trin op ad rangstigen, og bare det, at hun havde den tillid til mig at låne mig sin cykel, det var et helt ridderslag.

Det var kun for de rige

Nå, men jeg rejste så derfra efter konfirmationen, havde en del andre pladser og andet fast arbejde, fik selv senere eget hjem og familie, og mener selv at have gjort det godt, men det er en hel anden historie, der ikke kommer barndommen ved. Skal dette nogensinde offentliggøres, må jeg hellere identificere mig lidt nærmere. Mine forældre boede som sagt i et gammelt hus, det "sorte Hul", som far kaldte det, det lå der ved Merlegården og Toftegården i Ishøj, altså til leje.

Min far blev efterhånden mest kendt under navnet Svenske Anders, dermed er jeg sikker på, at der er mange mennesker ikke kun i Ishøj og Thorslunde, men også i mange nabosogne, der vil nikke genkendende til dette navn. Navnet sagde alt om hans herkomst. Mine forældre kom efterhånden over på livets solside. De købte eget hus ude ved Taastrup-Køge landevej, men i Ishøj kommune, "Arons Haab" hed det den gang. Det gik sådan at far blev leder og fyrbøder ved et tærskeselskab, tærskæværket var en af de store bredtærskere, der var et bindeapparat bagved, der bandt halmen løst med 2 bånd i de første mange år, det hele fik leveret trækraft fra et ikke-selvkørende lokomobil, det hele blev transporteret fra sted til sted ved heste, som landmændene selv måtte lægge til, der skulle som regel 6 heste til, så mange måtte låne sig frem.

Tærskearbejdet begyndte straks efter høst og varede som oftest til henad juletid, avnerne kom løse ud ved siden af tærskværket, de skulle bæres

bort, det var som regel et par drenge, der havde den tjans, uh hvor alt den tærskestøv kunne rive i øjnene ellers var der ca. 10-12 mand til at betjene hele arbejdet, for at det kunne skride godt.

Far måtte op ved 4 tiden i den tid om morgenen for at fyre op i lokomobillet, der var sommetider langt at cykle, der blev fyret med kul og der skulle fyres i lang tid inden vandet i dampkedlen var så kogende, at der var tilstrækkelig tryk på kedlen til at få tærskværket i gang, det blev en lang arbejdsdag for ham, da han også skulle være den sidste, der forlod tærskpladsen af hensyn til brandfaren fra fyret. Dette arbejde havde han i hvert fald til op i tyverne, det gav gode penge, han havde også andet arbejde.

Jo, de havde det efterhånden godt, målt med den tids levestandard levestandard fik efterhånden nogle små tillidshverv. Han betragtede selv navnet som et hædersnavn, det gjorde vi børn vist også. Mon der var ret mange, der vidste hvem Anders Andersen var, blev der derimod sagt Svenske Anders, se det vidste man hvem var.

Som en privat slutbemærkning skal det tilføjes, at omtalte købmand Jørgensen havde til huse i nu nr. 133 Ishøj Bygade. Niels Andersens fødehem står også stadig næsten som den gang, omend moderniseret. Niels Andersen døde i Taastrup 1975, hans hustru Ingeborg døde 1980.

Det skal bemærkes at hele beretningen er en næsten ordret gengivelse efter en båndoptagelse i 1971 samt en smule privat samtale med mig.

Hans Andersen

DET GIK DU GLIP AF

Søndag den 4. maj

Børn fik jord under neglene

Bredekærgård var fyldt med glade børn og voksne, der hyggede sig med sjove havespil, jord under neglene og bålmad

Omkring 300 mennesker lagde turen forbi den store planteday på Bredekærgård, hvor der også blev byttet planter, lavet kreative urtepotter af genbrugsmaterialer og fortalt historier om de gamle gartnerier i Ishøj.

I haven var der leg og grin, da både små og store prøvede kræfter med ”lege fra gamle dage”. Vi lånte Ishøj naturcenters forskellige havespil og der var sjove udfordringer for alle aldre. Ved bålet blev der lavet pizzaer og pandekager til den store guldmedalje og smagt på ukrudtspesto frisk fra haven. Den store planteday blev arrangeret af forældre-netværket ”Aktiviteter for Børn” under Lokalhistorisk Forening og 13 frivillige hjælpere sikrede, at børn og voksne fik en herlig dag sammen.

Trine

Søndag den 1. juni Jazz på Bredekærgård

New Orleans Delight spillede

Det blev en uforglemmelig dag, med godt vejr og mægtig god underholdning af New Orleans Delight. New Orleans Delight er kendt for at hente de bedste solister fra hele verden og tunere med dem i Skandinavien.

Denne dag blev også en oplevelse for vort nye tiltag med familieudvalget. Hele dagen kunne både børn og voksne hygge sig i baghaven med sjove havespil fra gamle dage og bålmad, mens der var jazz på gårdspladsen. Det var rigtig hyggeligt og tiltrak samtidig nye målgrupper til Jazzen. Vi har helt sikkert planer om at gentage succesen næste år

DET GIK DU GLIP AF

Søndag den 15. juni blev der afholdt Grøn Ishøj og Jazz på Bredekærgård

Kl. 12.00 til 14.30 spillede "After Hours"

Kl. 15.00 til 18.00 spillede "Jazz Five"

29. juni Jazz på Bredekærgård

Der kom afbud fra Orkestret Burgundia, så i stedet spillede Doc Houliand and his New Orleans Revival all stars. Jeg skal lige love for at der var god knald på lige fra starten, og der var fint fremmøde på gårdspladsen.

Ib Woidemann

Søndag den 6. juli var der byttemarked med historier

Mere end 300 mennesker byttede denne søndag tøj, sko, bøger og andre ting på Bredekærgård. Sorte sække og papkasser med tøj, bøger og legetøj kom ind i en lind strøm og fyldte allerede fra formiddagen bordene på gårdspladsen med byttesager, da forældre-netværket – "Aktiviteter for børn" under lokalhistorisk forening – for anden gang i år havde arrangeret byttemarked på Bredekærgård. I alt byttede 360 kg ejermand. Dermed fik folk givet det væk de ikke længere bruger og byttet det til noget nyt. Endda helt gratis. Og det er netop grundideen bag et byttemarked. Man bytter til noget nyt, spare penge og er god ved miljøet. Folk oplevede stor glæde ved at se deres ting få "nyt liv" og der opstod

DET GIK DU GLIP AF

gode snakke over tingenes historier og blev bundet nye bånd mellem folk, der måske ellers ikke vil have mødt hinanden.

For Meiquan og Lingyan blev byttemarkedet på Bredekærgård til et glædeligt gensyn. De deltog begge i et mentornetværk for 6 år siden gennem Kvinfor og har ikke set hinanden siden. Derfor var overraskelsen stor, da de pludselig stødte på hinanden mellem tøjbunkerne. I dag har de begge fået børn, så nu har de udvekslet mobilnummer og aftalt at mødes igen.

Trine

20. juli Jazz på Bredekærgård

Tribute to Papa Bue spillede

Her havde vi et kendt orkester og et fantastisk vejr. Denne kombination medførte, at der dukkede flere gæster op, end vi kunne huse. Det kneb med pladser, selvom vi havde hentet 150 stole fra laden. Jeg mindes ikke, at der nogensinde har været så mange mennesker. Der blev trukket meget hårdt på vores frivillige arbejdskraft, så de skal have en ekstra tak for den store indsats. Der var omkring 400 betalende gæster. Hvor mange medlemmer, der var til stede, har vi ikke styr på. Orkestret spillede flere af de gamle populære numre fra Pappa Bues tid og fik store klapsalver.

Ib Woide mann

KIG IND I FREMTIDEN

Online adgang til millioner af historiske avissider

Statsbiblioteket i Aarhus er i gang med at digitalisere historiske, danske aviser, så det bliver meget nemmere at lede efter informationer. I denne artikel beskrives, hvad du og andre kan få ud af initiativet.

Øad vide, hvordan Slaget ved Dybbøl blev beskrevet i aviserne i 1864?
Hvilken pris annoncerede man en klase bananer til lige efter krigen?
Mon der var en dødsannonce i avisen for tipoldefar?

De danske aviser har igennem århundreder indsamlet stort og småt om danskernes liv og udgør dermed en meget betydningsfuld del af den danske kulturhistorie. Hidtil har interesserede brugere skullet møde op og bladde de gamle aviser igennem på Statsbiblioteket i Aarhus eller Det Kongelige Bibliotek, eller de har skullet kigge mikrofilmrulle efter mikrofilmrulle igennem for at finde det, de søgte – med stor sandsynlighed for, at søgningen var forgæves.

Find tipoldefar

Lige nu er Statsbiblioteket i Aarhus i færd med at digitalisere 32 millioner avissider, så forskere, studerende og helt almindelige danskere fremover vil kunne finde rundt i det enorme materiale. I princippet kan man skrive tipoldefars navn i et søgefelt og hurtigt finde ud af, om han har været i avisen.

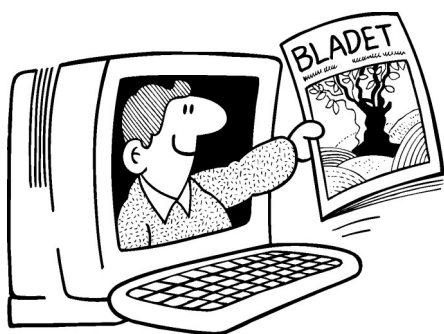
Udgangspunktet for digitaliseringen er Statens Avissamling, der ligger inde med 22 kilometer hylder med aviser, både dag- og lokalblade. En tredjedel af de vigtigste dagblade er udvalgt, så mere end 70 nulevende og historiske aviser vil blive digitaliseret helt tilbage til den første dag, de

KIG IND I FREMTIDEN

Læs i de ældste aviser

Fra hjemmecomputeren kan alle danskere søge i de digitaliserede aviser. Det forventes på nuværende tidspunkt, at man kan få adgang til alt indhold, der er produceret frem til ca. 1920. Det er dog ikke endeligt afklaret endnu. Man vil ikke kunne læse i nyere aviser fra hjemmecomputeren,

fordi dagbladenes fotografer og journalister stadig har ophavsret til artikler og fotos i disse udgaver. På Statsbiblioteket, Det Kongelige Bibliotek og Det Danske Filminstitut vil man kunne få adgang til alle digitaliserede aviser online.

En del af projektet går ud på at involvere de danske dagblade i processen. Langt de fleste dagblade har endnu ikke digitaliseret deres egne gamle aviser, men de får nu for et beskedent beløb mulighed for at købe en kopi af Statsbibliotekets filer med deres egne aviser helt tilbage til den første udgivelse. En række dagblade har allerede sagt ja tak til tilbuddet, blandt andet Århus Stiftstidende, Bornholms Tidende og Jyllands-Posten.

Indisk ekspertise

Selve processen med at digitalisere aviserne er en historie i sig selv. Statsbiblioteket har nemlig indgået en aftale med det indiske firma Ninestars om den praktiske udførelse af opgaven. Ninestars er et af de firmaer i verden, der har størst erfaring med at digitalisere aviser. Til at digitalisere de danske aviser bruges de mikrofilm, som avissiderne i sin tid er fotograferet over på. Mikrofilmene skannes og bliver på denne måde digitale. Derefter lægges et søgesystem ned over avisteksten, så brugerne kan finde de ord, de leder efter – også selv om avissiden er sat med gotisk skrift.

Mikrofilmene skannes i Minestars afdeling i Hamborg, mens en del af kontrollen med kvaliteten af digitaliseringen udføres af medarbejdere i den indiske by Chennai.

Vil du vide mere om hele digitaliseringen af danske aviser, kan du gå ind på statsbiblioteket.dk/avisdigitalisering.

Peter Kay

Denne artikel er skrevet og redigeret med tilladelse fra Statsbiblioteket i Aarhus

DEN LEVENDE FORENING

Det er lysten, der driver værket ! bliv TV-interviewer eller TV-fotograf

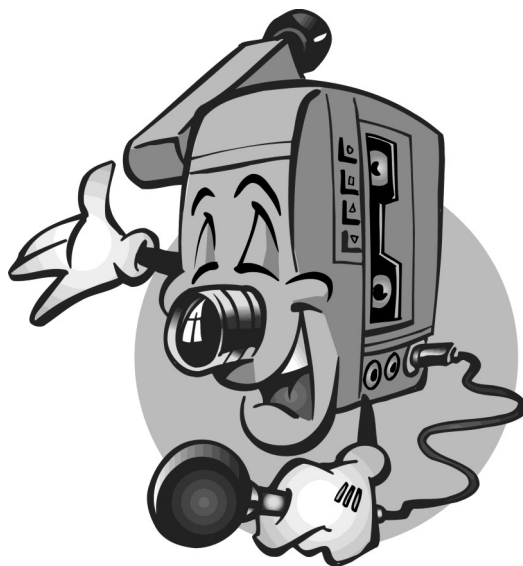
Lokalhistorisk Foreningen har gennem tiden interviewet mange ældre borgere i Ishøj på video. De har været med til, at bidrage med viden om kommunens historie.

Thorslunde-Ishøj Lokalhistoriske Forenings bestyrelse har nedsat et Video- og interviewudvalg, som har til opgave og formål at interviewe personer i Ishøj eller med tilknytning til Ishøj, som er historisk interessante for at sikre deres viden og oplysninger for fremtiden. Optagelserne skal sikres og formidles fra lokalhistorisk forening og til offentligheden.

Alle erfaringer viser, at ethvert menneske har en interessant historie – den skal ”bare” graves frem. Vi skal have så mange borgere som muligt til at fortælle **HER ER MIT LIV**.

For at kunne leve op til disse opgaver bliver udvalget nød til at udvide staben af interviewere og fotografer. Udvalget vil sørge for at alle i staben bliver grundigt undervist i interviewteknik eller kamerabetjening/programredigering.

Har du lyst til at være med på holdet som enten interviewer eller fotograf, bedes du kontakte tovholderen for Video- og interviewudvalget, Peter Kay på:
tlf. 4030 3538 eller kay@ishoejby.dk.

Vil du se de tidligere optagelser af spændende Ishøjborgere, skal du gå ind på Thorslunde-Ishøj Lokalhistoriske Forenings hjemmesiden:

<http://ishoejlokalhistorisk.dk/videoer-af-borger-og-arrangementer/>.

Du kan her se hvordan interviewform og kamera/redigering har været.

Vi glæder os til at høre fra dig!

Lidt skolehistorie

Christian den femtes danske lov

Fortsat fra februarbladet

Artikel 1: Til degne skal herefter alene forordnes studenter, som skulle tage deres kaldsbrev på embedet af den som rettighed haver at kalde, og så overhøres af superintendenten (altså biskoppen) om de dertil dygtigere.

Artikel 2: Degnene på landsbyen skulle foruden den undervisning, som sker om søndagen, også een gang om ugen undervise ungdommen i børnelærdommen, så at i hvert uge i det hele sogns ungdom een gang bliver af degnen undervist og på det sligt des bekvemmere ske kan, skal ungdommen af torpe og små byer forføje sig til det sted, som degnen dem benstævner med præstens vilje og råd;

Chr. den V's krone

Artikel 3: De skulle forestå sangen i kirken, når Gudstjeneste der forrettes, efter den sædvanlige måde.

Artikel 4: De må ej være ungskrivere eller betjene andre verdslige bestillinger.

Artikel 5: De skulle aften og morgen ringe bede- og fredsklokken, men hvor ingen sædedegn eller substitut er, skulle sognemændene selv skiftes til det at forrette, eller samtlig handle med een, som det kan gøre.

Artikel 6: De skulle være deres sognepræst hørige og lydige i, hvad denem på deres embeds vegne befalede.

Artikel 7: Når nogen præst forårsages ved skrivelse at rådføre sig med superintendenten, da skal degnen eller substitutten bære samme skrivelse til næste præst, som med sin degn eller substitut, skal fremsende den til sin nabo, og så fremdeles, indtil brevet til superintendenten fremkommer. I lige måde forholdes med beskeden eller rådførsel fra superintendenten på præstens angivelse tilbage på sine steder igen. Det skal og på samme måde holdes, når superintendenten på sit embeds vegne skriver enten provster eller præster til.

Artikel 8: Sædedegnene må ej uden herredet forrejsse uden præstens videnskab (vidende) og forlov.

Artikel 9: Degnene på landsbyerne skulle "overalt være bosiddende i sognene og nyde de degneboliger, som fra alders tid har været degnene tillagte med al deres rette tillæg, og hvor ingen degnebolig været haver, skal dennem af kirkerne og deres patroner og forsvar forskaffes bekvemme boliger i sognet, hvilke degnene selv skulle holde vedlige og forbedre, men ellers nyde den fri for landgilde, ægt (pligtkørsel) og arbejde.

Artikel 10: De skulle nyde af bønderne deres offer på de to store fester, til bryllupper, barnedåb og barselkvinders kirkegang, så og den sædvanlige småredsel, brød, kage, flæsk, gås og æg, som bønderne hidtil givet havet. Item (desuden) deres degnetraver, hvor degnetraven have været givet hidtil, men skal være den tredie del så meget, som præsten bekommer til tiende af alle slags korn, hvilke degnetraver skulle degnen på ageren leveres. Hvor hidindtil brugeligt haver været, at degnen i stedet for degnetraven haver bekommet korn i skæppen, der bør det herefter derved at forblive, dog at det ikke overgår fornævnte proportion.

Artikel 11: Af kirkerne bekommer degnen intet til løn.

Artikel 12: Der skal ingen substitutter være på landsbyerne, uden de, som de bosiddende degne for deres alderdomssvagheds eller anden lovlig årsags skyld med præstens og provstens samtykke tage for dem selv og selv lønne.

Artikel 13: Degnen skulle over alt, enten det er pus patronatus til kirken eller ej, årligen give en vis pension til skolerne enten i korn eller penge, som skal være den femte part af deres korn-indkomst. Dem som ikke hidindtil penseret have, skal patroni og kirkens forsvar taksere, som dem billigt synes efter lejligheden med præstens og bispens betænkende. Dog at pensionen ej overgår den femte part af korn-indkomsten, som skrevet står.

Artikel 14: De skulle i rette tide levere pensionen til rektorens skolerum, som skulle uddele den ærligen til dem, som de tilkommer, enten lærere eller diciple, og gøre regnskab derfor for skolens inspektoribus, -superintendenten, provsterne, sognepræsterne, borgmester og råd.

Artikel 15: Degnene i købstæderne skulle nyde den indkomst, som de af alders tid nydt have.

Fortsættes i næste blad

BESTYRELSEN

Formand:	Steen Skovhus	30 56 43 64
Næstformand		
og redaktør:	Ib Woidemann	43 73 99 18
Kasserer:	Birgit Hansen	28 51 31 39
Sekretær. m.m.:	Preben Kok	40 68 26 81
Webmaster:	Lars Andersen	43 73 82 54
Best. medlem:	Trine Svendsen Andræ	29 70 60 03
Best. medlem:	Torben Eg	31 39 08 46
Best. medlem:	Kristian Pedersen	43 73 73 29
Best. medlem:	Peter Kay	40 30 35 38
Suppleant:	Jørgen Arnull	43 62 09 45
Suppleant:	Ole Olsen	29 45 08 11
Suppleant:	Arne Sørensen	40 92 84 38

LOKALHISTORISK ARKIV

Arkivet er åbent hver tirsdag fra kl. 14.00 til kl. 19.00.
Ferielukket i juli og mellem jul og nytår

Arkivet kan også kontaktes på telefon 43 54 64 75.
Spørg efter Troels Øhlenschläger eller Lars Hansen.

E-mail:

Lars.hansen@kroppedal.dk

Hjemmeside: ishoejlokalhistorisk.dk

Sæt dit præg på bladet,
skriv eller ring til redaktøren
med gode ideer / tips.

Næste nr.:
November 2014

Ansvarshavende:	Formand Steen Skovhus
Redaktør:	Ib Woidemann
Oplag:	900 stk.
Tryk:	ESIT ApS. Hammerholmen 39 2650 Hvidovre ISSN 0902-6592
Antal medlemmer:	1.313 personer / 870 husstande
Kontingent 2014:	100 kr. for ægtepar 75 kr. for enlige

Husk foreningens arrangementer i 2014

**Kommende arrangementer
bliver publiceret på
foreningens hjemmeside og i de lokale medier**

3. august Jazz på gården og Søndagshygge

10. august Foreningens årlige skovtur

31. august Jazz på gården

6.-14. september Vestegnens kulturuge

7. september Søndagshygge

5. oktober Høstfest på Bredekærgård

2. november Leg og spil fra gamle dage

